

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)
SSN Krzysztof Cesarz

w sprawie **J.S.**

skazanego z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 11 maja 2017 r.,
wniosku obrońcy skazanego,
o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w [...] z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt II AKa .../14,
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w [...] z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt IV K .../12,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym wydatkami w kwocie 20 zł, obciążyć wnioskodawcę J.S..**

UZASADNIENIE

J.S. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w [...] z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt IV K 142/12, a następnie utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt II AKa .../14, za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., za które wymierzono

mu karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, a ponadto zobowiązano oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt II KK .../14, oddalił jako oczywiście bezzasadną kasację obrońcy skazanego J.S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt II AKa .../14.

W złożonym w dniu 18 stycznia 2017 roku wniosku obrońca skazanego J.S. wniósł o „wznowienie postępowania w sprawie popełnienia przez J.S. przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. z uwagi na pojawienie się w sprawie nowych faktów i dowodów, świadczących o niepopelnieniu przestępstwa przez skazanego”. W uzasadnieniu wniosku obrońca skazanego przywołał przedstawione w wyemitowanym w dniu 13 grudnia 2016 r. reportażu „Magazyn Ekspres Reporterów” okoliczności, które – w jego mniemaniu – stanowią nowe fakty, wskazujące na to, że skazany J.S. nie popełnił przypisanego mu przestępstwa. W tym zakresie obrońca wskazał między innymi na: dokonanie przez A. C. na krótki czas przed popełnieniem przestępstwa meldunku w okolicach S., na co miał przeznaczyć około 1000 zł; nagranie rozmowy, w której A. C. zapewniał o zwrocie pożyczki w październiku 2011 r.; informacje od osoby znającej A. C. o jego powiązaniach z paserami, od których (odpłatnie) odzyskiwał na rzecz pokrzywdzonych skradzione im samochody; liczne, niezwracane przez A. C. pożyczki pieniężne; znajomość P. K. z A. C. W uzasadnieniu wniosku obrońca wskazał także na błędy prowadzonego w sprawie postępowania przygotowawczego i nieodnalezienie zabranych z konwoju środków finansowych, które to okoliczności doprowadziły go do przekonania, że to A. C., a nie J.S. dopuścił się przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k.

Prokurator Prokuratury Krajowej w piśmie z dnia 15 marca 2017 roku wniósł o oddalenie wniosku obrońcy skazanego J.S..

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego J.S. o wznowienie postępowania okazał się niezasadny i z tego powodu podlegał oddaleniu.

W pierwszej kolejności – jedynie dla przypomnienia – należy wskazać, że wyrok prawomocny ma być w swym założeniu trwałym rozstrzygnięciem przez sąd rozpatrywanej i prawomocnie zakończonej sprawy. Przysługuje mu więc cecha domniemania prawdziwości przyjętych w nim ustaleń faktycznych. Do wznowienia może dojść natomiast tylko wtedy, gdy wnioskodawca wykaże duży stopień prawdopodobieństwa błędności poprzedniego orzeczenia, a więc w wiarygodny sposób podważy prawidłowość przyjętych tamże ustaleń, wykazując przy tym, że orzeczenie to było oczywiście nietrafne (*zob. np. wyrok SN z 24 kwietnia 1996 r., V Ko 2/96, OSNKW 1996, z. 7-8, poz. 47; postanowienie SN z dnia 15 lutego 2005 r., III KO 10/04, LEX nr 142541*). Wzruszenie takiego domniemania, a co za tym idzie i prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania może nastąpić między innymi, gdy ujawnią się nowe fakty lub dowody, które mogą w sposób zasadniczy i wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w nim ustaleń faktycznych.

Samo zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza, że niejako automatycznie sąd rozpoznający wniosek zobligowany jest do wznowienia postępowania. Owe nowe fakty i dowody podlegają ocenie tego sądu, dokonywanej w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w toku jej rozpoznawania przez sądy I i II instancji. Oddzielenie tej oceny od całokształtu dowodów, które stały się podstawą skazania, czyniłoby ją nieracjonalną i w zasadzie oderwaną od realiów sprawy, a przecież tylko na gruncie tych realiów i po wnikliwym skonfrontowaniu dowodów „nowych” (zgłoszonych we wniosku o wznowienie postępowania) z dowodami dotychczas występującymi, możliwe jest stwierdzenie, czy pierwsze z wymienionych nakazują uznać z dużym prawdopodobieństwem ustalenia dokonane przez orzekające sądy obu instancji za wadliwe. Ze wskazanej wyżej podstawy wznowienia wynika zatem, że rozpoznanie wniosku o wznowienie z tego tytułu ogranicza się wyłącznie do badania, czy rzeczywiście po uprawomocnieniu się wyroku skazującego ujawniły się nowe fakty lub dowody, które wskazują na oczywistą (graniczącą z pewnością) lub co najmniej wysoce prawdopodobną błędność wyroku objętego wnioskiem.

W niniejszej sprawie nie sposób podzielić stanowiska obrońcy skazanego J.S., że przedstawione we wniosku o wznowienie postępowania okoliczności

stanowią „nowe fakty i dowody”, wskazujące na to, że „skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze” (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.).

W szczególności należy zauważyć, że wniosek obrońcy skazanego J.S. o wznowienie postępowania oparty jest na twierdzeniu, że „A. C. najprawdopodobniej wespół z P. K. przygotowywał się do przywłaszczenia wyżej wskazanych kwot”, a „J.S. został wmanewrowany, a następnie (...) niesłusznie skazany za przestępstwo, którego nie popełnił”. Dla poparcia tego twierdzenia obrońca w pierwszej kolejności wskazał na fakt uiszczenia przez A. C. na rzecz jednego z mieszkańców jednej z miejscowości położonej nieopodal S. kwoty około 1000 zł za umożliwienie mu zameldowania w jego miejscu zamieszkania. Jednocześnie obrońca, aby unaocznić trudną sytuację finansową A. C., podniósł także słowa ww. o „interesie życia”, a także wskazuje na rozmowę A. C. dotyczącą pożyczki pieniędzy, nadmieniając o zwrocie w dacie bliskiej popełnieniu przestępstwa. Okoliczności powyższe nie wykluczają jednak w żaden sposób sprawstwa J.S. przestępstwa przywłaszczenia powierzonego mu do konwojowania mienia znacznej wartości. Wyprowadzane przez obrońcę wnioski o podjętej przez A. C. próbie skierowania organów ścigania na fałszywy trop, czy też o zdradzeniu innej osobie części swojego planu dotyczącej przywłaszczenia pieniędzy z konwoju są zbyt daleko idące i zdają się abstrahować od tego, że D. C. także został skazany za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. (wyrok SO w [...] z dnia 20 listopada 2012 r., IV K ../12, k. 378 akt sprawy). Wskazane zatem powyżej okoliczności w niczym jeszcze nie podważają ustaleń dokonanych przez orzekające w sprawie Sądy, że przedmiotowego przestępstwa J. S. i D. C. dopuścili się działając wspólnie i w porozumieniu.

Odnosząc się do kolejnej kwestii, powoływanej we wniosku o wznowienie postępowania, a mianowicie „koneksji” A. C. z paserami samochodów, dysponowania przez niego szerokimi znajomościami w tym środowisku, dzięki czemu udawało mu się odzyskiwać kradzione samochody, to okoliczność ta nie ma jakiegokolwiek związku z przedmiotową sprawą. Niemniej, podnoszone przez obrońcę argumenty dotyczące „uprzedniej przestępczej działalności A. C.” nie

znajdują potwierdzenia w jego karcie karnej, z której wynika, że w dniu 12 grudnia 2011 r. był on osobą niekaraną (k. 156). Co do okoliczności wynikających z zeznań świadków [...] to odesłać należy natomiast do lektury pisemnych motywów wyroku Sądu Okręgowego w [...] (k. 553-553v), gdzie dokonano oceny zeznań ww. świadków. W tym miejscu przypomnieć jedynie należy za Sądem Okręgowym, że fakt, iż A. C. był w przeszłości mało solidnym pożyczkobiorcą nie może sam w sobie przesądzać o fakcie, że dokonał on przywłaszczenia pakietu pieniędzy sam, bez opisywanego szczegółowo i skrupulatnie współudziału J.S..

Jeżeli chodzi natomiast o „pozazawodową znajomość łączącą A. C. i P. K.” to zasadne jest odesłanie do lektury treści uznanych za wiarygodne zeznań P. K. (k. 419), w których stwierdził on, że nie jest zaprzyjaźniony z A. C., którego widział na swoim osiedlu tylko raz. To zaś, że ww. świadek w przeszłości był funkcjonariuszem Policji nie oznacza jeszcze, że ingerował on w przebieg czynności postępowania przygotowawczego, czy też że przygotowywał się do przywłaszczenia razem z A. C. pieniędzy. Pozbawione podstaw jest także twierdzenie obrońcy, że P. K. „dopomógł A. C. co najmniej w zatarciu śladów popełnionego przez niego przestępstwa”. Zaznaczyć ponadto należy, że powołując tego rodzaju okoliczności obrońca w istocie powołuje przesłankę z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. („w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia”). To z kolei czyni koniecznym przypomnienie, że do wznowienia postępowania na podstawie wskazanej przesłanki nie jest wystarczające sformułowanie przez wnioskodawcę jedynie zarzutu popełnienia przestępstwa pozostającego w związku z wydanym orzeczeniem; warunkiem koniecznym jest bowiem wskazanie, że czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., został ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub art. 22. W takim wypadku wniosek o wznowienie postępowania powinien wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, stwierdzające niemożność wydania wyroku (art. 541 k.p.k.). Nieprzedstawienie natomiast przez obrońcę takiego orzeczenia nie pozwala Sądowi Najwyższemu zbadać, czy istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że ta okoliczność mogła mieć wpływ na treść orzeczenia.

Pozostałe wyeksponowane we wniosku okoliczności, dotyczące chociażby dysproporcji w orzeczonym obowiązku naprawienia szkody, czy też zestawienia sylwetek J.S. i A. C. nie stanowią jakiejkolwiek przesłanki wznowienia postępowania, a jedynie dalszą polemikę z ustaleniami procedujących w sprawie Sądów.

Dodatkowo, już na marginesie powyższych rozważań należy zauważyć, że szereg podnoszonych we wniosku o wznowienie okoliczności nie ma w ogóle cech „nowości”. Jest bowiem poza sporem, że skazany J.S. konsekwentnie nie przyznawał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, a całą winą obarczał A. C. Sądom orzekającym znane były fakty pożyczania pieniędzy przez A. C. od innych osób, a także incydent z inkasentem J. R. W postępowaniu rozpoznawczym były podnoszone również okoliczności dotyczące relacji łączących A. C. i P. K., jak i kwestia „zniszczenia” dowodów związanych z analizą połączeń telefonicznych osób, które mogły mieć związek ze zdarzeniem, a same telefony komórkowe zostały zabezpieczone jako dowody rzeczowe w sprawie (k. 263-266).

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego (art. 639 k.p.k.).